

**Ansvarleg sakshandsamar sign. for utført handling:
Saka er godkjend av fylkesrådmannen:**

Dokumentoversyn:

Tal prenta vedlegg: *

Tal uprenta vedlegg: *

Forskingsmeldinga og Vestlandet

Fylkesrådmannen rår Vestlandsrådet til å gjere slikt vedtak:

1. Vestlandsrådet ser positivt på at forskingsmeldinga varslar auka prioritering av næringsretta forskning.
2. Vestlandsrådet krev at ein vesentleg større del av forskingsmidlane kjem Vestlandet til gode – for å utløyse det store utviklingspotensialet i næringslivet på Vestlandet og dermed fremje auka innovasjon og nyskaping.
3. Vestlandsrådet viser til det initiativet Vestlandsrådet har tatt for å styrke utviklingsarbeidet retta mot nye marine artar, og forventar at denne satsinga blir særskilt tilgodesett i forskingsrådet sine prioriteringar.
4. Med dei tunge nærings- og forskingsmiljøa ein har på Vestlandet, forventar Vestlandsrådet at minst halvparten av dei nye Senter for forskingsdriven innovasjon (SFI) blir lokalisert til miljø på Vestlandet.
5. Det må etablerast fleire regionale innovasjonssentra (Center of expertise) på Vestlandet.

Prenta vedlegg: Samandrag – St.meld. nr. 20 (2004-2005)

Uprenta vedlegg:

Saksframstilling

Bakgrunn

Regjeringa la 28. mars fram St.meld. nr. 20 (2004-2005) **Vilje til forskning**, den såkalla forskningsmeldinga. Meldinga er ferdigbehandla i Stortinget når Vestlandsrådet møtes. Føremålet med denne saka er først og fremst å oppdatere Vestlandsrådet om viktige punkt i meldinga som har relevans for arbeidet med å utvikle Vestlandsregionen. Gjennomgangen av saka rører såleis berre ved nokre sider av meldinga.

Norge som forskingsnasjon

Regjeringa har som mål at Norge skal bli ein nasjon som ligg i teten internasjonalt når det gjeld ny teknologi, kompetanse og kunnskap. Norge har eit av verdas høgaste bruttonasjonalprodukt pr. innbyggjar og verdas høgaste utdanningsnivå. Dette gir oss gode føresetnader for å bli ein leiande forskingsnasjon.

Men vi ligg så langt ifrå i tet målt etter samla forskingsinnsats. Med 1,8% av BNP ligg vi på 9. plass i Europa. Gjennomsnittet for EU er også på 1,8%. Dette skuldast først og fremst at næringslivet investerar langt mindre i forskning og utvikling enn i andre land vi samanliknar oss med.

- Næringslivet sin forskingsinnsats ligg på 0,82 av BNP
- Tilsvarande tal i Sverige er 3,07%
- Finland 2,4%
- USA 1,64%
- Snittet innan OECD er 1,4%

Den offentlege FoU-innsatsen (0,76% av BNP) ligg faktisk på eit høgt nivå etter internasjonal målestokk. OECD-snittet er på 0,68%, og berre seks OECD-land har større offentlege FoU-investeringar enn Norge.

Vestlandet som "forskingsregion"

Vestlandet er ein produktiv region med eit rikt næringsliv og stort innslag av næringar der det vidare utviklingspotensialet er stort – t.d. marine næringar og olje/gass. Vestlandet har også mange forskingsinstitusjonar – nokre av desse framstår som både store og tunge. Vidare har næringslivet på Vestlandet ein markert internasjonal profil.

Likevel utmerkar ikkje Vestlandet seg som forskingsregion – målt etter utgifter til FoU.

Tal frå forskningsrådet viser

- trass i at Vestlandet har ca. 26% av folket i landet
- er den samla FoU-innsatsen berre på 17,7% av nasjonen samla

Oslo/Akershus står for heile 45,3% av FoU-innsatsen.

Statistikken tyder ikkje på at næringslivet sin FoU-innsats på Vestlandet er lægre enn landsgjennomsnittet.

At såpass lite av forskinga skjer på Vestlandet, kan virke hemmande på vidare næringsutvikling, innovasjon og verdiskaping. Nærleik mellom forskingsmiljø og næringsliv er ofte avgjerande for å utvikle eit fruktbart samspel, og er med å prege kva tema og problemstillingar forskingsmiljøa er opptatt av. Petroleumsretta forskning i Stavanger og Bergen og marin forskning i Bergen er gode døme på dette.

No må det likevel leggjast til at statistikken ikkje nødvendigvis gir eit presist bilete av "forskningsgeografien", ettersom forskingsutgifter i stor grad blir bokført etter utførande forskingsmiljø. Dvs. at sjølv om eit institutt i Oslo utfører forskning saman med ei bedrift i Ålesund eller Florø, så blir dette som hovudregel registrert som forskingsutgifter i Oslo.

Handlingsplanen til Vestlandsrådet

Handlingsplanen for Vestlandsrådet omfattar områda, samferdsel, kultur, næringsutvikling og internasjonalt arbeid. Innan området "Næringsutvikling og innovasjon" er det eigne mål om marine, maritime og petroleumsretta næringar samt landbruk, reiseliv og prosessindustri,

Næringslivet, kompetansemiljøa og det offentlege er vanlegvis dei tre aktørane som ein reknar med speler dei viktigaste rollene i å få til nyskaping, innovasjon og næringsutvikling i ein region. Målet vil vera å få lagt til rette for utvikling av eit konkurransedyktig og vitalt næringsliv.

Sjøretta aktivitetar har vore og er sjølve berebjelken for samfunnslivet i dei fire vestlandsfylka. Dette har også skapt tre av dei sterkaste næringsklyngene i Noreg, som er marine næringar, maritime næringar og petroleumsnæringsane. Kvar for seg er desse næringsklyngene svært internasjonalt orienterte, utsett for internasjonal konkurranse og påverka av internasjonale og nasjonale rammevilkår. Næringsane har også eit stort potensiale for vidare verdiskaping, noko som krev ei medviten innsats innan forskning og utvikling.

Vestlandsrådet vil bidra til at regionen får tilgang til kunnskap og kompetanse, og til at det blir bygd vidare nettverk mellom næringsliv og kunnskapsinstitusjonar. Det er fokusert på å arbeide for å auke den offentlege og private finansielle FoU-innsatsen for å utvikle næringsgrunnlaget på Vestlandet monaleg. I arbeidet med handlingsplanen skal det fokuserast sterkare på kompetansemiljøa si rolle i høve innovasjons- og næringsutvikling.

Prioriteringar i forskingsmeldinga

Forskningsmeldinga problematiserer i liten grad den regionale dimensjonen, dvs. geografisk fordeling av forskingsinnsatsen.

Meldinga varslar prioritert satsing på tre såkalla *strukturelle område*:

- internasjonalisering
- grunnforskning med særleg vekt på matematikk-naturvitskaplege og teknologiske fag
- forskingsbasert innovasjon og nyskaping

Regjeringa foreslår vidare ei særskilt styrking av forskinga innanfor fire *tematiske område*:

- energi og miljø
- mat
- hav
- helse

På dette punktet blir det også understreka at prioriteringane vil bli sett i lys av behovet for auka forskning i og for regionar med vekstpotensial og lite forskingsverksemd.

Andre viktige signal i forskingsmeldinga er:

- Forskningsprogram og prosjekt retta inn mot regionale FoU-miljø skal vidareførast og styrkast

- Norge skal fortsatt ha ein sterk instituttsektor som kan tilby både næringsliv og offentleg sektor relevant kompetanse og forskingstenester
- Finansieringa av dei regionale institutta (eks. Møreforsking, Vestlandsforsking, Rogalandsforsking) og høgskulane si forskingsverksemd skal styrkast og innrettast slik at den stimulerer til samarbeid og regional utvikling
- Det skal etablerast ei ordning der gaver til forskning på minst 5 mill. kroner utløyser eit offentleg bidrag tilsvarande 25% av gavebeløpet
- Skattefunn-ordninga skal vidareførast
- Regjeringa meiner at norsk næringsliv forskar for lite i forhold til framtidige utfordringar. For å styrke verdiskapinga i næringslivet bør fleire bedrifter investere i forskning og utvikling. Tiltak som skal fremje dette er m.a.
 - skattefunn
 - sentre for forskingsdrevet innovasjon (SFI)
 - stimulere forskingsmiljø til å etablere tettare samarbeid med bedrifter
 - meir aktiv bruk av industrielle forskings- og utviklingskontrakter (IFU)
 - aktiv bruk av EU sine forskingsprogram
 - etablere fleire regionale innovasjonssentra (Center og Expertise)

Forskingsmeldinga varslar elles ei kraftig opptrapping av den samla forskingsinnsatsen – til 3% av BNP (no 1,8%):

- innan 2010 skal offentlege forskingsmidlar utgjere 1% av BNP (no 0,76%)
- 2% av forskingsmidlane skal kome frå næringslivet (i dag 0,82%)